

Sınırötesi Anayasalcılık

Transnational Constitutionalism

Arş. Gör. Ceren DOĞRU ^(*)

Öz:

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında başlayıp, siyasi, ekonomik ve teknolojik gelişmeler ışığında günümüzde halen devam etmekte olan gelişmeler, dünya genelinde ülkeleri birbirleri ile daha çok etkileşimde bulunmaya ve işbirlikleri tesis etmeye yöneltmektedir. Küreselleşme olgusu dahilinde açıklanabilecek bu gelişmeler, siyasi ve ekonomik düzenin yanı sıra hukuki düzeni de etkilemektedir. Gün geçtikçe yerel mahkemelerin artan sayıda yüksek mahkemelerin yabancı yargı kararlarını ve yabancı hukuk doktrinlerini dikkate aldığı gözlemlenmekte ve bu ülkelerin üyesi oldukları uluslararası veya ulusüstü birlik ve organizasyonların anayasa benzeri düzenlemelerinden etkilendiğine şahit olunmaktadır. Bu makalenin amacı, sınırötesi anayasalcılığın kavramsal ve teorik altyapısını ortaya koyduktan sonra, insan hakları, demokrasi, hukuk devleti ve iyi ve adil yönetim standartları çerçevesinde sınırötesi anayasalcılığı derinlemesine analiz etmek, değerlendirmek ve öneriler getirmektir. Bu makalede, son zamanlarda ortaya çıkan ve önem kazanan sınırötesi anayasalcılık ve uluslararası üstün normlar ilişkisi anlatılmakta, sınırötesi anayasalcılığa farklı perspektifler incelenmekte ve sınırötesi anayasalcılığın etkin işlemesi için değerlendirmeler yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Sınırötesi Anayasalcılık, Anayasa Yargısı, Üstün Normlar, İnsan Hakları, Demokrasi.

Abstract:

The developments, which started in the second half of the twentieth century and are still continuing today in the light of political, economic and technological developments lead the countries all around the World to interact more with each other and establish cooperation. These developments, which can be explained within the context of globalization, affect the political and economic order as well as the legal order. It is observed that local courts increasingly take into account foreign judicial decisions and foreign legal doctrines of high courts, and it is witnessed that these countries are affected by the constitutional regulations of the international or supranational unions and organizations of which these countries are members. The aim of this article is to analyze and evaluate transnational constitutionalism in depth within the framework of human rights, democracy, rule of law and good and fair governance principles, right after revealing the conceptual and theoretical infrastructure of transnational constitutionalism. In this article, the relationship between transnational constitutionalism and international supranorms, which has recently emerged and gained importance, is explained, and diverse perspectives on transnational constitutionalism are explained and lastly evaluations are made for the effective functioning of transnational constitutionalism.

Keywords:

Transnational Constitutionalism, Constitutional Jurisdiction, Supranorms, Human Rights, Democracy.

(*) Başkent Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı,
E-posta: cdogru@baskent.edu.tr; Orcid No: <https://orcid.org/0000-0001-6647-6042>.
Makale Geliş Tarihi: 31.01.2022 - Makale Kabul Tarihi: 26.04.2022.

Bu makale, Ceren Doğru'nun T.C. Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalında Prof. Dr. Mehmet Turhan'ın tez danışmanlığında hazırladığı doktora tezinin "Sınırötesi Anayasalcılık" başlıklı ikinci bölümünden türetilmiştir.